

**Univerzita Karlova v Praze  
Právnická fakulta**

**Piráctví v mezinárodním právu a boj proti němu**

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014  
VII. ročník SVO

Autor: Dominik Pašek  
Konzultant: doc. JUDr. Jan Ondřej, DSc.

### **estné prohlášení a souhlas s publikací práce**

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do VII. ročníku Studentské vědecké a odborné společnosti (SVO) vypracoval samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla předložena do předchozích ročníků SVO či jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním ve veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V ..... dne .....

.....podpis.....  
jméno a příjmení

ÚVOD .....	1
HISTORICKÉ A OBYČEJOVÉ POJETÍ PIRÁTSTVÍ .....	1
DEFINICE PIRÁTSTVÍ V MEZINÁRODNÍCH SMLOUVÁCH .....	2
<i>Pirátství</i> .....	2
<i>Účast na pirátství, jeho podněcování a podpora</i> .....	4
BOJ PROTI PIRÁTSTVÍ .....	5
<i>Před vplutím do HRA</i> .....	5
<i>Pirátský útok</i> .....	6
<i>Zadržení pirátské lodi</i> .....	7
<i>Po zadržení</i> .....	8
Dopady lidských práv na zacházení se zadrženými piráty .....	9
Zajištění důkazního materiálu .....	10
<i>Případ</i> .....	11
BOJ NA PEVNINĚ? .....	11
<i>Model pirátství</i> .....	12
<i>Možné řešení</i> .....	13
ZÁVĚR .....	14
ZDROJE .....	16
<i>Dokumenty</i> .....	16
<i>Literatura, články a studie</i> .....	16
<i>Judikatura</i> .....	16
PŘÍLOHY .....	17

## Úvod

A se může zdát, že je pirátství doménou minulosti, stává se stále aktuálnějším tématem. Ročně jsou na moři zajaty desítky lodí, miliardy dolarů jsou zaplaceny na výkupném a mnoho lidí přijde na moři kvůli pirátství o život. S pirátstvím jsou také spojeny dopady na světovou ekonomiku, která musí vynaložit ročně až 6,1 miliardy dolarů navíc<sup>1</sup>. Boj s pirátstvím také nutí státy k vojenským operacím v postižených oblastech, úpravě jejich legislativy, jelikož je pro mnohé státy obtížné piráty stíhat, a hlavně, jak dlouhodobě zdrazuje Rada bezpečnosti OSN, pirátství ohrožuje světový mír, a již samo o sobě, nebo důsledky s ním spojené<sup>2</sup>. Pirátství a příjmy z něj také destabilizují situaci v Somálsku, kde pirátští investoři financují ozbrojené milice nebo platí „dan“ klanovým a teroristickým skupinám<sup>3</sup> ovládajícím daný kus území, což dále vede k rozvoji terorismu a mnoha forem organizovaného zločinu. Pojem pirátství se v dnešní době rychle rozšiřuje a mezinárodní právo na tento vývoj musí reagovat. V této práci se chci zaměřit nejen na definici pirátství, ale především na fenomény, které týkají boje proti němu a jeho důsledkům. Draz bude kladen na oblast kolem Afrického rohu, respektive východního pobřeží Afriky, kde je tento problém nejpalčivější.

## Historické a obvyčejové pojetí pirátství

Fenomén pirátství je jedním z nejstarších zločinů, který se objevil již ve starověku s prvními lodmi vyplujícími na moře. V roce 76 před Kristem se pirátům dokonce podařilo zajmout Julia Caesara a dostat od něj vysoké výkupné<sup>4</sup>. Piráti nebyli považováni za obyčejné zločince, ale za *hostes humani generis*, tedy nepřátele celého lidstva. O jednu z prvních definic se pokusil již Cicero: „*Nam pirata non est ex perduellium numero definitus, sed communis hostis omnium; hoc nec fides debet nec ius iurandum esse commune.*“<sup>5</sup> Měsíce by tato definice mohla znít tak, že pirát nepatří mezi nepřátele státu, ale mezi nepřátele všech, přičemž mezi slušným lovkem a pirátem nemůže dojít k žádné dohodě. Pirátství již tehdy, stejně jako nyní, bylo v rukou soukromníků. Výjimku tvoří **korzáři a privatéři**, kteří mohli napadnout lodě jiných zemí z povolení panovníka. První známý „letter of marque“<sup>6</sup> byl vydán v roce 1295 v Anglii<sup>7</sup>, což vedlo po několik století k rozdělení pirátství na soukromé a

<sup>1</sup> One Earth Future Foundation; The Economic Cost of Somali Piracy, 2012.

<sup>2</sup> Rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1816, 1838, 1846, 1851, 1897, 1950, 1976, 2015, 2020, 2077 a 2125.

<sup>3</sup> World Bank; Pirate Trails – Tracking the Illicit Financial Flows from Pirate Activities off the Horn of Africa.

<sup>4</sup> Elleman, B.; Forbes, A.; Rosenberg, D.; Piracy and Maritime Crime – Historical and Modern Case Studies, Naval War College, 2010.

<sup>5</sup> Marcus Tullius Cicero, De Officiis, kniha III, kap. XXIX, 107.

<sup>6</sup> Dokument vydaný panovníkem korzářovi autorizující k pepadání lodí.

<sup>7</sup> Piracy and Maritime Crime: op. cit. 4,

z povolení panovníka. Tato praxe skončila v roce 1856 na základě Pařížské mírové smlouvy<sup>8</sup>. Z obyčejového práva je v boji proti pirátství nejdležitější zásada *hostes humani generis*, která zakládá odpovědnost *erga omnes* a tedy i universální jurisdikci nad piráty.

### Definice pirátství v mezinárodních smlouvách

Ve 20. století se začala projevovat potřeba zakotvit pirátství v mezinárodních dokumentech. Již v 30. letech vznikl Harvard Draft Convention, dokument, který byl inspirací pro definici pirátství v Úmluvě o volném moři z roku 1958. Tato úmluva poprvé zakotvila na mezinárodní úrovni definici pirátství, a to v klávkách 14 – 22. Jejich tématicky identické znění převzala Úmluva o mořském právu (dále jen „UNCLOS“) z roku 1982, přijatá na 3. konferenci o mořském právu, která je stále hlavním dokumentem upravujícím mořské právo a také pirátství.

### Pirátství

Pirátství je definováno v čl. 101 UNCLOS, který je přijímán mnoha dalšími úmluvami, a to jak univerzálními, tak regionálními<sup>9</sup>. Pododstavec a) definuje pirátství jako: „*Jakýkoli protiprávní in násilí nebo zadržení anebo jakýkoli loupežný in spáchaný k soukromým účelům posádkou nebo cestujícími soukromé lodi nebo soukromého letadla namířený:*

(i) *na volném moři proti jiné lodi nebo letadlu anebo proti osobám nebo majetku na jejich palubě ;*

(ii) *proti lodi, letadlu, osobám nebo majetku v místech, které nepodléhá jurisdikci žádného státu;*“<sup>10</sup>

K naplnění inu pirátství podle této úmluvy je tedy zapotřebí **splnění několika podmínek**. Je třeba, aby došlo k protiprávnímu inu násilí nebo zadržení (*illegal act of violence or detention*), musí jít o in spáchaný k soukromým účelům (*private ends*), spáchaný na volném moři nebo v místech mimo jurisdikci žádného státu (*on the high seas, outside the jurisdiction of any state*) a posádkou nebo cestujícími soukromé lodi nebo letadla (*crew or the passengers of a private ship or a private aircraft*). Tato definice však přináší řadu problémů.

Protiprávní in **násilí nebo zadržení** nutně neznamená, že k násilí nebo zadržení musí dojít. Ke splnění této podmínky stačí i hrozba užití síly. Není tedy potřeba, aby loď byla

<sup>8</sup> Piracy and Maritime Crime: op. cit. 4.

<sup>9</sup> Např. Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia

<sup>10</sup> Úmluva o mořském právu, čl. 101 a).

zajata, protože i nepodařený útok se považuje za čin pirátství<sup>11</sup>. Tato podmínka také souvisí s čl. 102, kdy pirátství páchá válečná i státní loď nebo letadlo. Pokud jedná podle pokynů státu a jako jeho orgán, nejde o pirátství, a stát je za takový čin odpovědný. Pokud se ale posádka válečné lodi nebo plavidla vzbouří a z vlastní iniciativy spáchá čin pirátství, považuje se to za čin soukromé lodi i letadla a tedy i za pirátství podle čl. 101.

Čin spáchaný **k soukromým úelem** vyvolává časté spory o to, co ještě soukromým úelem je a co již nikoliv. Kdybychom vycházeli z restriktivního pojetí tohoto ustanovení, došli bychom k výkladu, že jde jen o touhu po finančním zisku. Dle výkladu Komise pro mezinárodní právo nejde o činy politicky i ideologicky motivované, ale kromě činů obsahujících „animus furandi“ se může jednat i o činy z nenávisti nebo odplaty<sup>12</sup>. Odlišný výklad rozděluje činy spáchané soukromými subjekty a státními orgány, což mnohem více odpovídá současné výkladové praxi. Tento široký výklad potvrzují i národní soudy. V roce 1986 belgický odvolací soud v případě *Castel John v. NV Mabeco* judikoval, že politická motivace není dostatečnou obranou proti kvalifikaci činu jako pirátství. V tomto případě aktivisté z Greenpeace přepadli nizozemskou loď, která prý způsobovala velké znečištění<sup>13</sup>. Pokud tedy nedojde k přepadení lodi autorizovanému státem, může jít o pirátství. Tento širší výklad umožňuje větší ochranu lodní dopravy a efektivnější postihování pirátů.

Podmínka spáchání činu na **volném moři** nebo **mimo jurisdikci kteréhokoliv státu** boj proti pirátství mnohdy značně komplikuje. Podle místa, kde k činu dojde, rozlišujeme pirátství, které je postihováno podle mezinárodního práva, a ozbrojenou loupež proti plavidlu (*armed robbery at sea*), která spadá do vnitrostátního práva pobřežního státu. Volné moře je v UNCLOS zakotveno negativně, a to v čl. 86. Jsou to všechny části moře, které nespádají do výlučné ekonomické zóny (dále jen EEZ), do pobřežního moře anebo do vnitrozemských vod státu i souostrovních vod souostrovního státu. EEZ nicméně pro potřeby stíhání pirátů spadá do oblasti mimo jurisdikci kteréhokoliv státu, jelikož v čl. 56 UNCLOS není zmíněna trestní jurisdikce státu, který si EEZ nárokuje. Tento výklad můžeme najít i v judikátu Seychelského nejvyššího soudu, kde zdůrazňuje, že EEZ se týká primárně surovinových zdrojů a pro ostatní případy ji bude pokládat za volné moře<sup>14</sup>. Stejně můžeme nahlížet na přilehlou zónu, definovanou v čl. 33 UNCLOS, kde pobřežní stát taktéž nemá jurisdikci ve včech, které nespádají pod celní, finanční, imigrační i zdravotnickou oblast. O pirátství se tedy jedná, dojde-li k němu dále než 12 námořních mil od základní linie. Toto pravidlo nicméně

<sup>11</sup> Re Piracy Jure Gentium [1934] A.C. 586.

<sup>12</sup> LEG 98/8/1.

<sup>13</sup> Geneva Academy, Counter-Piracy under International Law, 2012.

<sup>14</sup> Republic v Dahir and Others, [2010] SCSC 81.

v současnosti není absolutně platné. Rezoluce Rady bezpečnosti 1816 (2008) autorizuje státy, které ve spolupráci se somálskou vládou bojují s pirátským a ozbrojenými loupežemi na moři, ke vstupu do teritoriálních vod Somálska a boji proti pirátství v těchto vodách za použití všech nezbytných prostředků. Podstatnou je poté rezoluce Rady bezpečnosti 1851 (2008), která na 12 měsíců autorizuje státy ke všem potřebným zásahům na území Somálska při dodržování mezinárodního práva a lidských práv. Situace po této rezoluci je velmi odchylná od úpravy v UNCLOS, při němž státy mohou s piráty bojovat nejen na volném moři, ale i v pobřežních vodách a dokonce i na území suverénního státu.

čtvrtou podmínkou je tzv. **two ship requirement**. Z článku 101 vyplývá, že musí být zapojeny minimálně 2 lodě, a to loď plynoucí a loď plynající. Hlavním cílem této podmínky je vyloučit situace, kdy se vzbouří posádka a loď obsadí nebo unese. V takovém případě se o pirátství nejedná. Nicméně moderní piráti již v tichou neútočí z lodí, ale z rychlých člunů, které vyplují z tzv. mateřské lodi. Rychlé čluny, i skify, nemusí být registrovány, a je otázkou, zda je pokládat za loď. Mateřská loď je vynálezem pirátů, kdy tato loď veze zásoby jídla, vody a paliva, takže piráti mohou operovat i několik set námořních mil od pevniny. Při ohlédneme-li však k soudní praxi, pokládá se i útok z rychlých člunů za útok pirátů<sup>15</sup>. Takto striktní pohled nicméně moc nepřispívá k bezpečnosti námořní plavby. Tuto mezeru částečně řeší SUA Convention.<sup>16</sup> Zde je jako trestný vymezen čin, kdy se „osoba zmocní lodi nebo vykonává nad ní kontrolu silou nebo hrozbou síly nebo jakoukoliv jinou formou zastrahování.“<sup>17</sup> Pod toto ustanovení spadá i pokus a podpora takového činu. Lze říci, že tato úmluva je speciální úpravou k UNCLOS, kdy se trestný čin podle článku 103 odst. 1 a) částečně kryje s článkem 101 UNCLOS, a rozšiřuje jej i na činy spáchané posádkou lodi.

### Účast na pirátství, jeho podněcování a podpora

Pirátsství však není jen samotné zadržení lodí či loupežný čin proti ní. Velmi důležitým se v poslední době ukazuje i článek 101 UNCLOS, pododstavce b) a c):

*„(b) jakýkoli čin dobrovolné ústí při použití lodi nebo letadla, jestliže ten, kdo se jich dopouští, ví o skutečnostech, které vtiskují této lodi nebo tomuto letadlu charakter pirátské lodi nebo letadla;*

*(c) jakýkoli čin, který má za účel podněcovat nebo úmyslně usnadňovat čin uvedený v pododstavci (a) nebo (b).“*

Nebýt tohoto článku, bylo by jen velmi obtížné piráty stíhat a hlavně bojovat nikoliv jen

<sup>15</sup> Republic v Dahir and Others: op. cit. 14.

<sup>16</sup> Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation.

<sup>17</sup> SUA Convention, článek 103, odst. 1 a).

s adovými piráty, ale s jejich veliteli a investory. Odhaduje se, že na moři v okolí Somálska operuje kolem 2500 pirátů, nicméně hlavním problémem je 50 pirátských velitelů a přes 20 investorů, bez kterých by tyto rozsáhlé operace nebyly možné.<sup>18</sup> Zde již není podmínka volného moře, a dané ustanovení se tedy uplatní kdekoliv, a je již mateřská loď nebo osoba, která piráty finančně podporuje, na volném moři nebo mimo něj. Takto lze třeba stíhat posádku mateřské lodi, která se útoku neúčastní<sup>19</sup>, nebo investory z Keni, Džibutska i SAE<sup>20</sup>.

## Boj proti pirátství

V boji proti pirátství nestačí vymezit, co to pirátství je. Důležitější je útokům předcházet, při útoku se bránit účinně a v souladu s právem a při úspěšném odražení útoku je třeba piráty zadržet, stíhat a nakonec odsoudit. Zde chybí jeden souhrnný dokument, který by danou problematiku upravoval. Místo toho je zde řada dokumentů, ze kterých se vychází. Jsou to především mezinárodní smlouvy o lidských právech, o užití síly a stelných zbraní donucovacími orgány (*law enforcement authorities*), o organizovaném zločinu, rezoluce Rady bezpečnosti a regionální úmluvy, a poté soft law, především nezávazná doporučení IMO a IMB typu Best Management Practices a Code of Conduct.

## Před vyplutím do HRA

Než se obchodní nebo jiná soukromá loď vydá na moře, musí zvážit několik věcí. Velmi důležitý je Risk Assessment, který zhodnotí veškerá rizika. Pokud loď pluje nebezpečnou oblastí zvanou High Risk Area (dále jen HRA), měl by provozovatel před vyplutím posoudit bezpečnostní rizika a podniknout kroky k zabránění pirátským útokům. Loď by se měla vybavit technikou k odražení útoku<sup>21</sup> a měla by dodržovat jistá pravidla, která doporučuje International Maritime Organization (dále jen IMO) a Maritime Security Centre Horn of Africa (dále jen MSCHOA). Pokud je odhadované riziko velké, měla by se zvážit užití soukromých bezpečnostních kontraktorů, a již ozbrojených i neozbrojených (dále jen PMSC<sup>22</sup>) nebo vojáků státu vlajky (dále jen VPD<sup>23</sup>). Poté, co loď vypluje, měla by plout rychlostí nad 18 uzlů, což pirátům znemožňuje útok, ale zvyšuje náklady na cestu (pro globální obchod až 1,53 miliardy USD/rok)<sup>24</sup>. Než pak loď vypluje do HRA, měla by se

<sup>18</sup> S/2011/360 Annex 1.

<sup>19</sup> Republic v Dahir and Others, [2010] SCSC 81.

<sup>20</sup> Pirate Trails.: op. cit. 3.

<sup>21</sup> A již zbraně, vodní nebo parní clony po bocích lodi i ostatný drát kolem ohrožené paluby

<sup>22</sup> Private Maritime Security Contractors.

<sup>23</sup> Vessel Protection Detachment.

<sup>24</sup> The Economic Cost of Somali Piracy.: op. cit. 1



registrovat k MSCHOA a vyplnit Vessel Position Reporting Forms<sup>25</sup>, aby se pak mohla každý den hlásit.

## Pirátský útok

V případě, že hlídka na lodi uvidí podezřelé plavidlo přibližující se k lodi, musí se rozeznít lodní alarm a posádka se musí vyrozumět o možném útoku a připravit se k úkrytu. Podezřelé plavidlo je na dálku vyzváno zvukovými i světelnými signály, aby změnilo kurz.<sup>26</sup> Pokud podezřelé plavidlo nezmení kurz, může dojít k varovným výstřelům, a to ne dále než 100, ale ne blíže než 50 metrů od podezřelého plavidla. Pokud ani tento krok nepomůže, má se posádka uzamknout v chráněné místnosti (Citadel) a obranu má převzít PMSC nebo VSD. Měla by následovat střelba nesmrtícími zbraněmi (vodní děla, akustické zbraně) nebo střelba do motoru plavidla.<sup>27</sup> Vzhledem k tomu, že obránci lodi spadají do jurisdikce státu vlajky a státu, jehož jsou národnosti, musí dodržovat právní řády těchto států a také standardy lidských práv, jimiž jsou tyto státy vázány. I když jsou piráti ozbrojeni, mají jistá lidská práva a nelze je prostě zastelit. VSD jako orgány státu mohou užít zbraň ve více případech, ale i tak mohou užít sílu jen tehdy, pokud se užití násilí nedá vyhnout a útoku nelze zabránit jinak.<sup>28</sup> Střelbu však nelze nařídít a každý musí užití střelné zbraně vyhodnotit osobně – lze ji užít jen v sebeobraně k ochraně svého života, ochraně jiných osob, zabránění vážnému zranění nebo trestnému činu a zatčení podezřelého, pokud ostatní prostředky selhaly.<sup>29</sup> Přitom však stále musí šetřit lidského života a minimalizovat škody a zranění. PMSC pak užijí zbraň pouze v souladu s právem, jehož jurisdikci podléhají a v rozsahu odpovídajícím hrozbě. Podmínky sebeobrany mají podobné – ochrana života, jiných osob a zabránění vážnému trestnému činu.<sup>30</sup> Pokud se podaří útok odrazit, má posádka povinnost útoky zachránit, pokud tím nedojde k ohrožení jejich životů, lodí nebo ostatních cestujících.<sup>31</sup> Může se tedy stát, že se pirát topí, ale má v ruce zbraň a je pí v domě. Povinnost zachránit jej nastane až ve chvíli, kdy ztratí v domě a zbraň upustí. Problém může nastat, pokud PMSC nebo posádka lodi piráty zadrží. Podezřelí piráti se mohou hájit svým právem na osobní svobodu, a zadržení soukromou osobou by mohli napadnout jako únos. V souvislosti se má za to, že se takováto situace považuje za zadržení osoby podezřelé (v anglicky mluvících zemích institut citizen's

<sup>25</sup> Best Management Practices for Protection against Somalia Based Piracy.

<sup>26</sup> Counter-Piracy under International Law.: op. cit. 13.

<sup>27</sup> Counter-Piracy under International Law.: op. cit. 13.

<sup>28</sup> Basic Principles on the Use of Firearms by Law Enforcement Officials, 1. 4.

<sup>29</sup> Basic Principles on the Use of Firearms by Law Enforcement Officials. 1. 9.

<sup>30</sup> International Code of Conduct for Private Security Service Contractors (dále jen ICOC), 1. 30, 31.

<sup>31</sup> UNCLOS 1. 98.

arrest) a lze tak piráty zadržet jen na dobu nezbytně nutnou do předání státním autoritám.<sup>32</sup> Tato situace nicméně spadá pod národní legislativu<sup>33</sup>.

### Zadržení pirátské lodi

Pirátský útok se často nepodaří odrazit. Počet zajatých lodí se sice v posledních letech snížil z 50 na 15 za rok (viz. příloha 1), nicméně je to stále velký problém a cenou jsou lidské životy a miliardy USD za výkupné, které pak smůžijí na investice do dalších nelegálních aktivit v Somálsku, Keni a SAE. Pokud tedy dojde k pirátskému útoku, přichází na scénu státní aktér. Plavidlo podezřelé z pirátství se nemůže dovolávat svého práva na svobodu plavby, jelikož spadá pod výjimku v čl. 110 odst. 1 a) UNCLOS. Válečná loď nesmí zjišťovat totožnost lodí a loď prohlédnout, ledaže je splněna některá z podmínek, čímž je i podezření z provozování pirátství. I na volném moři a území mimo jurisdikci kteréhokoli státu mají tedy válečné lodě a lodě státní k tomu určené právo zastavit a prohlédnout podezřelou loď.<sup>34</sup> Pokud se podezřelé plavidlo nebrání, státní orgán prohlédne loď a zjistí, že to piráti nejsou, má poškozené plavidlo nárok na náhradu škody a kompenzaci podle čl. 106 UNCLOS. Pokud ovšem zjistí, že je plavidlo pod kontrolou osob, které jej chtějí využít nebo využily k pirátství<sup>35</sup>, mohou plavidlo včetně vybavení a nákladu zabavit a posádku zatknout.<sup>36</sup> Čl. 105 navíc zakládá univerzální jurisdikci, kdy autorizuje „každý stát“. Čl. 105 je však také jedním z nejvůtších nepřátel boje proti pirátství. Z jeho dikce, že soudy státu *mohou* rozhodnout, vyplývá, že nemusí, a tak je většina pirátů kvůli obrovské nárocnosti jejich stíhání propuštěna na svobodu<sup>37</sup>. Tento jev vidí jako problematický Rada bezpečnosti, která státy vyzývá, aby nepřipravily dostatečnou legislativu, pirátství opravdu stíhaly<sup>38</sup> a odvolává se také na SUA Convention, jejíž smluvní strany jsou povinny stíhat akty podle článku 3, a tedy i pirátství.<sup>39</sup> Pokud se stát dozví o pirátské lodi v okolí, měl by ji zadržet, posádku zatknout a dopravit před soud. Totéž platí pro loď zadrženou piráty a piráty ovládanou – stát jí může zadržet, osvobodit a piráty stíhat.

<sup>32</sup> ICOC, čl. 34.

<sup>33</sup> Například anglický 1984 Police and Evidence Criminal Act, Section 24A – „Osoba jiná než policista může bez zatykače zatknout- a) každého, kdo páchá trestný čin b) každého, koho oprávněně podezřívá ze spáchání trestného činu nebo zákoník 141/1961 Trestní řád, § 76, odst. 2 (viz. příloha 3)

<sup>34</sup> UNCLOS, čl. 107.

<sup>35</sup> UNCLOS, čl. 103.

<sup>36</sup> UNCLOS, čl. 105.

<sup>37</sup> Rezoluce RB 2015.

<sup>38</sup> Rezoluce RB 1851.

<sup>39</sup> Rezoluce RB 1846.

## Po zadržení

Piráty tedy mohou zadržet jak orgány státu, tak posádka. Posádka má ale mnohem omezenější možnosti a kapitán lodi se musí postarat, aby zadržení pirátů nebyli hrozbou pro posádku, loď nebo náklad. Kromě zadržení s nimi již nesmí dít nic, a musí je co nejdříve předat orgánům státu.<sup>40</sup> Pokud piráty zadrží orgány státu, na moři i převážně vojáci, musí pirátům, a jsou *hostes humani generis*, zajistit práva daná jim ústavou státu vlajky a práva garantovaná mezinárodními smlouvami. Mnoho států se snaží tyto smlouvy obejít výkladem ustanovení těchto smluv. Příkladem může být postup Spojených států amerických (dále jen USA), které vykládaly čl. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech velmi restriktivně. Čl. 2, dležitý pro aplikaci tohoto paktu, zní: „Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje respektovat práva uznaná v tomto Paktu a zajistit tato práva všem jednotlivcům na svém území a podléhajícím jeho jurisdikci, bez jakéhokoli rozlišování podle rasy, barvy, pohlaví, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního postavení, majetku, rodu nebo jiného postavení.“<sup>41</sup> USA pokládaly podmínku „na svém území a podléhajícím jeho jurisdikci“ za kumulativní podmínku, nikoliv alternativní.<sup>42</sup> Z tohoto výkladu by vyplývalo, že úmluva nemusí být aplikována mimo území smluvní strany, čímž není ani volné moře, kde k pirátství dochází. Tento výklad je nicméně proti samotnému smyslu úmluvy a ochrany lidských práv. Nakonec i USA dospěly k výkladu, že stát musí zajistit a respektovat práva v tomto paktu vůči každému, kdo podléhá efektivní kontrole a moci státu.<sup>43</sup> V tomto konkrétním případě se tedy pakt bude vztahovat i na piráty a zajistí jim ochranu jejich práv. Podobně by se mělo postupovat s výkladem ostatních smluv, aby byla zajištěna dostatečná ochrana lidských práv. Poslední možností, jak se vyhnout aplikaci smluv o lidských právech, by bylo odvolávání se na rezoluce Rady bezpečnosti, které vyžadují „všechny nezbytné prostředky“ v boji proti pirátství. Boj proti pirátství by byl jistě efektivnější, kdyby se tyto smlouvy nemusely dodržovat a pirátů by ani nebyli zatýkáni, ale rovnou zasteleni. V současné době je taková interpretace naprosto nepřijatelná. Kromě toho, že odporuje smyslu a účelu ochrany lidských práv ve svém, sama Rada bezpečnosti vyzývá, aby byla lidská práva dodržována i v boji proti pirátům.<sup>44</sup>

---

<sup>40</sup> Např. ICOC čl. 34.

<sup>41</sup> Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, čl. 2.

<sup>42</sup> Counter-Piracy under International Law.: op. cit. 13.

<sup>43</sup> Fourth Periodic Report of the United States of America to the United Nations Committee on Human Rights Concerning the International Covenant on Civil and Political Rights.

<sup>44</sup> Např. rezoluce RB 2015.

## Dopady lidských práv na zacházení se zadrženými piráty

Mnoho států má ústavně garantováno právo na ochranu osobní svobody. Častá je úprava, že podezřelý může být policií zadržen jen na určitou dobu, v řádu 24 nebo 48 hodin, a poté musí být předán soudci, a ten na podezřelého může uvalit vazbu. Tato svoboda je zakotvena také v mnoha mezinárodních smlouvách o lidských právech. Předvedení před soudce je nicméně namoženo i v takovéto lhůtě neproveditelné. Je nkolik možností, jak tento problém řešit. Mnoho států piráty po této lhůtě propustí, což vede k nevymahatelnosti práva. Další možností je podezřelého držet na lodi po celou dobu plavby a předat je příslušným autoritám, a již v zemi vlajky, nebo zemi, se kterou má stát vlajky transferovou smlouvu. Podezřelí jsou ale drženi na relativně malém prostoru v kajutě a po dobu 2 – 3 týdnů. Na souši by něco takového nebylo možné, nicméně namoženo i je to v souladu s právem podezřelých na osobní svobodu, pokud jsou podezřelí na pevnině předáni příslušným autoritám. V případě *Medvedyev and Others v. France*<sup>45</sup> byli podezřelí namoženi zadrženi po dobu 16 dnů, než byli dopraveni do Francie a předvedeni před soudce, ke kterému se dostali 8 hodin po zakotvení. Evropský soud pro lidská práva (dále jen ESLP) konstatoval, že cesta namožena je nezbytná, aby byli před soudce předvedeni, a 8 hodin na souši je v naprostém souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech.<sup>46</sup> Pokud státy nechtějí podezřelého stíhat samy, mohou je předat státu, se kterým mají transferovou dohodu, a ten je poté bude stíhat před svými soudy.<sup>47</sup> Výhodou transferových dohod je, že jsou podezřelí dříve postaveni před soud. Mnoho těchto dohod také zakládá bližší spolupráci v oblasti justice, kdy například EU sponzoruje a trénuje soudce a policisty v regionu. Problémem transferových dohod může být zásada *non-refoulement*, piráti tedy nemohou být vydáni do zemí, kde by jim hrozila smrt, nelidské a kruté zacházení a kde by se jim nedostalo spravedlivého procesu. To víceméně zabráňuje vydávání pirátů soudem v Somálsku a dalších afrických zemích. Alternativní možností, jak řešit problém s osobní svobodou podezřelých, může být komunikace se soudcem přes Skype nebo jiné technické řešení typu telekonference. Mělo by jim být také zajištěna komunikace s právníkem a vysvětlena práva v jejich jazyce. To je namoženo i prakticky téměř nesplnitelné, a tudíž ani namoženo to se obvinění nemohou odvolávat, pokud jsou jim tato práva upřena.<sup>48</sup> V budoucnosti to však možné bude, s použitím techniky typu „voice translator“.

I na volném namoženo i, kde je možná výjimka z mnoha právních zistěných technických důvodů, mají

<sup>45</sup> *Medvedyev and others v. France*, 3394/03.

<sup>46</sup> European Convention on Human Rights (dále jen ECHR), Article 5, § 3.

<sup>47</sup> Například EU-Kenya Agreement on Transfer of Pirates, Memorandum of Understanding mezi Velkou Británií a Mauríciem.

<sup>48</sup> *Republic v Dahir and Others*, [2010] SCSC 81, §14.

podez elí jistá práva, která jsou neporušitelná. Jde p edevším o právo na život<sup>49</sup>, na d stojné a lidské zacházení a právo nebýt mu en.<sup>50</sup> Jde-li o právo na život, podez elí jej nesmí být zbaveni jinak než v sebeobran . Pokud jsou již zadrženi a nep edstavují hrozbu posádce i autoritám, které je zadržely, musí být jejich život šet en. Lidské zacházení a d stojnost podez elým garantuje, že s nimi bude zacházeno jako s lidskými bytostmi a po dobu zadržení budou mít dostatek jídla, vody a prostoru, p i emž p íd ly budou proporcionální t m posádky, aniž by se tím však narušila bezpe nost lodi i posádky. Nedostatek jídla a vody ospravedlnit lze jen tím, že posádka má malé p íd ly také z d vodu docházejících zásob. Nesmí být také p istoupeno k ponižujícímu zacházení, urážení ani mu ení. Státní orgán, který podez elé zadržel, z nich nesmí p iznání dostat ani hrozbou fyzického nebo psychického násilí, natož s jejich využitím. I když byli piráti zadrženi p i útoku, platí presumpce nevinny a musí se na n tedy pohlížet jako na nevinné, dokud soud neprokáže opak.<sup>51</sup>

### Zajištění důkazního materiálu

Po zajišt ní lodi a zat ení pirát je t eba zajistit d kazy – jeden z neju v šších problém . I piráti mají právo na spravedlivý proces<sup>52</sup>, a nelze je tedy usv d it na základ nepodloženého tvrzení. Jako d kazní prost edky zde slouží p edevším výpov di voják , kte í piráty zajali, posádky, která byla osvobozena a také výpov di pirát . Je nezbytné vyslechnout posádku již na lodi a po ídit o výsledku záznam, ideáln audiovizuální, protože mnohonárodnostní posádky pak po osvobození pokrač ují v naplánované trase a posléze vyplují na další plavby, takže je nemožné p edvolat je jako sv dky. Zde mohou mnohé usnadnit videokonferen ní technologie, které umožní výslech sv dka, nehled na to, kde se práv nachází.. Také je t eba zajistit d kazy typu žeb ík , zbraní, kanystr s jídlem, vodou a palivem a hák , které se používají pro útoky, a to v etn fotodokumentace a videa zásahu. Velmi nápomocný je v tomto INTERPOL, který mimo jiné provozuje Global Database on Maritime Piracy, která obsahuje p es 4000 záznam o podez elých pirátech, jejich lodích a vybavení, které poskytly lenské státy.<sup>53</sup> Takto lze identifikovat pirátské lod , vybavení a osoby, které jsou podez elé z p edchozích útok . Velkou pomocí také mohou být Incident Response Teams, tedy týmy odborníků INTERPOLu, kte í do 24 hodin dorazí na místo a pomohou místním autoritám zajistit dostatek d kaz . Jelikož se piráti asto hájí jako nevinní rybá i, je dostatek d kaz pot eba. astou obhajobou je také obvin ní státního orgánu, který piráty zadržel, že jim na

<sup>49</sup> Všeobecná deklarace základních práv OSN, l. 3; ECHR l. 2.

<sup>50</sup> Všeobecná deklarace základních práv OSN, l. 4; ECHR l. 3; ICOC l. 28.

<sup>51</sup> Mezinárodní pakt o ob anských a politických právech, l. 14.

<sup>52</sup> Všeobecná deklarace základních práv OSN, l. 10; ECHR l. 6.

<sup>53</sup> <http://www.interpol.int/Crime-areas/Maritime-piracy/Maritime-piracy>.

jejich rybářskou loď d kazy nastrojí a oni jsou k ní obviněni. Také obviní státní orgány ze špatného zacházení a nadměrného užití síly při zásahu. Proto je velmi důležité, aby byl dokumentován i zásah samotný, což je možné například speciální kamerou, kterou mohou mít vojáci i policisté například na helmě. Když jsou tedy piráti zadrženi a jsou zajištěni všechny potřebné důkazy, mohou být předáni soudu.

## Případ

Příkladným procesem s piráty je případ *Republic v Dahir and others*<sup>54</sup>, kde seychelský nejvyšší soud odsoudil 11 pirátů. Při zkoumání letadla seychelské pobřežní stráže uvidlo a nafotilo podezřelou loď, na které byly vidět barely, několik zbraní, posádka a 2 skify (lehké čluny). Tuto loď měla provést hlídkovou loď pobřežní stráže „Topaz“. Když se přiblížila, byl již ve vzduchu a bylo těžké rozpoznat vojenskou loď od obchodní. Proti Topazu vyjely velkou rychlostí 2 skify a piráti začali střílet z AK-47 SMG. Pobřežní stráž palbu opouštěla, jeden z člunů byl potopen a piráti zachráněni a zadrženi. Poté Topaz zadržel také mateřskou loď, kterou převodněl provést. Zajistili typické důkazní prostředky – 2 AK-47 SMG, 1 RPG, systém GPS a barely s palivem, jídlem a vodou, typickou výbavu mateřské lodi pirátů. Podezřelí pak byli vyfoceni, identifikováni a převezeni na pevninu. Snažili se postavit obhajobu na tom, že jsou rybáři a že jim zbraně a vybavení vojáci nastrojí. Soud toto tvrzení vyvrátil s tím, že se nenašly žádné síť ani ryby, a rybáři běžně nevozí zbraně. Pomohla také fotodokumentace z hlídkového letounu. Soud potom shledal, že bylo použito nelegální násilí pro soukromý cíl posádkou soukromé lodi proti lodi jiné.<sup>55</sup> To, že nikdo z vojáků nebyl zraněn a podezřelí neodpálili RPG soud zdůvodnil tím, že piráti žene hlavně *animus furandi*, nikoliv snaha někoho zranit či loď potopit, což by jim znemožnilo hlavní cíl jejich útoku, tedy loupež. Důležité je, že samotná loupež není ani tak podstatná – jakýkoliv pokus spáchat pirátství, i nepodařený, je zločinem *iure gentium*. Za pirátství tedy soud odsoudil 8 obžalovaných a zbylé tři odsoudil za napomáhání pirátství – v důvěře, že ti, kterým pomáhají, se chystají spáchat i pirátství. Zde také pomohla fotodokumentace. Soud se dále zabýval tím, zda je možné seychelskou výlučnou ekonomickou zónu považovat za volné moře, a pro případy pirátství prohlásil, že ano. Tento případ je ukázkou dobré práce na straně pobřežní stráže i justice, kdy byl shromážděn dostatek důkazů a piráti byli odsouzeni.

## Boj na pevnině?

Ale je pirátství spojováno s volným mořem, není možné jej na moři porazit. Adroví piráti

<sup>54</sup> *Republic v Dahir and Others*, [2010] SCSC 81.

<sup>55</sup> *Republic v Dahir and Others* op. cit. 54, §37.

dostávají jen zlomek výkupného (0,01-0,025%<sup>56</sup>) a většina peněz jde k investorům – lidem, kteří pirátskou operaci naplánovali a financovali. Ti mají, podle toho, o jaký model financování jde, 25-75% z výkupného. Tito investoři zajistí peníze, vedoucího pirátské skupiny, který pak najme lidi, zajistí loď, zbraně a výbavu a pokud se útok povede, tak i ochranu unesené lodi, vyjednavače a dokonce právníky, kteří jim celou operaci ošetří. Tyto osoby spadají pod čl. 101 písmena b) a c) UNCLOS a je tedy možné je stíhat i mimo volné moře. Zde sice platí univerzální jurisdikce, nicméně omezena suverénními státy. Na území suverénního státu je tedy možné stíhat jen tento stát, například na území Somálska kterýkoliv stát po souhlasu somálské vlády (dále jen TFG).<sup>57</sup> Stíhat tyto pirátské investory není dležité jen kvůli boji proti pirátství samotnému, ale jejich činnost je spojena s mnoha dalšími trestnými činy a také s destabilizací regionu, což vede k ideálním podmínkám pro rozvoj pirátství.

## Model pirátství

S příchodem investorů se z náhodného pirátství stal propracovaný business model, na které vydělává mnoho lidí v rámci regionu. Piráti již nemají ústní dohody, ale vše si mezi sebou ošetřují smlouvami, které jim připraví kvalitní právníci. Obsahem smluv není jen náplň práce a budoucí rozdělení zisku, ale mimo jiné i strhávání části zisku za stravu, kávu a prostituci, které si pirát doplácává na dluh. Investoři mají smlouvy s místními obchodníky, úředníky i milicemi, kteří jim pak služby poskytují, většinou za dvojnásobek až trojnásobek běžné ceny, a veškeré výdaje pirát jim pak zaplatí investor z podílu pirát, jakmile dorazí výkupné.<sup>58</sup> Platí také ozbrojence, kteří chrání zajatou loď a posádku, a mnohdy také platí jakousi formu daně bu milicím ovládajícím dané území, nebo místnímu kmeni.<sup>59</sup> Tímto jsou tedy zapojené celé komunity v pobřežních oblastech a piráti jsou tam v bezpečí a nikdo je nestíhá. Zajímavým aspektem smluv mezi investorem a piráty jsou i sankce, kterými se podmiňuje chování pirátů. Za prohřešky typu špatného zacházení s rukojmími a usnutí na hlídce jsou pokuty kolem 5 000 USD. Mají ovšem i bonusy za dobrý výkon „práce“, například 10 000 USD pro prvního na palubě epadené lodi. Piráti zajatou loď drží v průměru 316 dní<sup>60</sup> a poté v většinou dostanou výkupné.

Po rozdělení tedy připadne část pirátům, část místní komunitě a milicím a hlavní část

---

<sup>56</sup> Pirate Trails.: op. cit. 3.

<sup>57</sup> Rezoluce RB 1851.

<sup>58</sup> Pirate Trails.: op. cit. 3.

<sup>59</sup> Pirate Trails.: op. cit. 3 – ve smyslu Xaradheere platí například tzv. development tax, kterou vybírá teroristická organizace Al-Shaabab.

<sup>60</sup> The Economic Cost of Somali Piracy, op. cit. 1.



investor m. Ti poté investují dále, část zpátky do pirátství, část peněz z legalizují přes obchod s nemovitostmi nebo přes vlastní společnosti působící v Somálsku, část peněz putuje na další trestné činy, hlavně na obchod s lidmi, obchod se zbraněmi, přestavování khatu<sup>61</sup>, který poté vyváží mimo jiné do Evropy, a část peněz jde na budování vlastních milic, čímž si upevňují faktický i politický vliv. Zahraničně investoři poté peníze vyvezou buď do sousedních zemí přes neotevřené hranice, nebo pomocí Money and Value Transfer Service do zemí jako SAE, kde se dají špinavé peníze snadno legalizovat. Že jsou SAE výborným „přístavem“ pro pirátské investory a špinavé peníze může potvrdit i fakt, že SAE neumožnily v rámci výzkumu vstup zaměstnancům Světové banky a INTERPOLu na své území za účelem zjištění, kam tyto peníze směřují.<sup>62</sup> Viz. příloha 2

## Možné řešení

O tom, jak tyto modely fungují, se ví. INTERPOL dokonce ví i o těch kterých osobách, které do pirátství investují a které ho otevřeně podporují. Příkladem může být Yulux Ciise, který zbohatl jako daňový pirát na několika operacích a poté si jako investor vydělal obrovské peníze, zřídil si vlastní milice a nyní si je najímá Al-Shabaab pro operace na území Somálska.<sup>63</sup> Ví se to, nicméně se s tím nic neděje. Problémem je situace v Somálsku, kdy místní vláda po právu neovládá ani hlavní město a zbytek země se zmítá v relativním chaosu. Na většině území tedy právo vymahatelné není a to je ideální podmínka pro pirátské operace. Na žádost somálské vlády Rada bezpečnosti autorizovala operace na území Somálska<sup>64</sup> a nyní tam piráty může stíhat se souhlasem TFG kdokoli. Evropská unie již několikrát podnikla zásahy na pirátské přístavy<sup>65</sup> a zničila zde vybavení a lodě, nicméně takové operace mají nulový efekt. Řešením by mohla být mezinárodní mise, která by ve spolupráci s TFG vypracovala plán na boj s pirátstvím a stabilizaci země a která by poskytla TFG pomoc jak právní, tak policejní a vojenskou.

Z právního hlediska by mise pomohla somálské vládě upravit legislativu k boji proti pirátství, která by byla v souladu s UNCLOS a mezinárodními smlouvami o lidských právech, pomohli by upravit legislativu na regulaci trhu s nemovitostmi a bankovního sektoru, který je z velké části ovládan práv lidmi zabývajícími se pirátstvím, regulací přestavování a trhu s khatem (a to i v Keni, ze které se ročně do Somálska vyveze khat za 50 milionů USD, v téšinou v rukou pirátských investorů)<sup>66</sup> a také lepší dohled nad státními orgány, které jsou

<sup>61</sup> Tradiční droga pro země afrického rohu.

<sup>62</sup> Pirate Trails.: op. cit. 3

<sup>63</sup> Pirate Trails.: op. cit. 3

<sup>64</sup> Rezoluce RB 1851.

<sup>65</sup> Counter-Piracy under International Law.: op. cit. 13.

<sup>66</sup> Pirate Trails.: op. cit. 3



velmi úplatné. Kvalitní legislativa je základem toho, aby boj proti pirátství začal být v Somálsku efektivním.

Z policejního hlediska by mezinárodní mise mohla trénovat místní policisty, vyšetřovatele a soudce, vybudovat kapacity pro stíhání pirátů a také jejich následné vyznání, a pomáhala místním policejním složkám i v poli. INTERPOL pomáhá s výcvikem policistů v zemích, které o to mají zájem, a mohl by se na této části mise aktivně podílet. Stíhání trestných činů nejen pirátství, ale i činů s ním spojených je důležitou součástí boje proti pirátství.

Z hlediska vojenského by mise pomohla TFG znovu ovládnout celé území, snížit vliv islámských teroristických skupin i místních kmenových milic a pomoci zabezpečit jak území, tak hranice. Dalším krokem by bylo vytrénování místní armády, která by pak převzala kontrolu nad územím a když by již byla somálská armáda a policie samostatná a funkční, mezinárodní jednotky by se stáhly a zůstala by pomoc finanční a hospodářská.

Z hospodářského hlediska by se mělo dohlédnout na to, jak Somálsko vytyčí svou EEZ a aby se velmi přísně postihují zahraniční rybářské společnosti, které zlikvidovaly místní rybáře a které de facto započínaly přechod od rybářství k pirátství.<sup>67</sup> Po zlepšení bezpečnostní situace by se mělo zaměřit na stabilizaci hospodářství, aby místní lidé mohli alespoň uživit své rodiny a aby pro ně pirátství nebylo tak lákavé.

Mezinárodní mise by samozřejmě musela probíhat v souladu s mezinárodním právem, respektovat TFG a bylo by ideální, kdyby dostala mandát Rady bezpečnosti k zabezpečení již zmíněných cílů. Tato mezinárodní mise by mohla, pokud by opravdu probíhala správně, vyřešit problém pirátství celkově. Existuje sice Kontaktní skupina OSN pro pirátství u somálských břehů (dále jen CGPCS<sup>68</sup>), a problémem pirátských investorů se zabývá její pátá pracovní skupina, nicméně tato nepřináší efektivní výsledky, zatímco mezinárodní mise se silným mandátem by výsledky docílit mohla.

## Závěr

Pirátství je stále aktuálním problémem, možná víc než kdy dříve. Jeho náklady na světovou ekonomiku se pohybují kolem 6 miliard USD ročně. Jsou zapadány desítky lodí, na které úspěšně, posádky brány jako rukojmí a následkem je nejen újma zajatých osob, ale také velké ztráty na životech. Pirátství není jen samotným zapadáním lodí, jak je mnohdy viděno. Je to komplexní problém, vymezený článkem 101 UNCLOS, který zahrnuje jak útoky na lodě, tak plánování a financování těchto útoků, pomoc pirátům a jakékoliv aktivity s pirátstvím

<sup>67</sup> Piracy and Maritime Crime – Historical and Modern Case Studies, op. cit. 4.

<sup>68</sup> Contact Group on Piracy off the Coast of Somalia.

spojené. Pirátství tedy páchá jak somálský pirát, který se samopalem přes rameno bříží po palubě zajatého tankeru, tak investor sedící v kanceláři v Dubaji, který tyto operace plánuje a na kterého by se mohl mezinárodní společenství zaměřit. Není to jen jeden z vážných trestných činů páchaných v oblasti Afriky, je to dokonce hnací motor pro mnohé z dalších trestných činů. Peníze z výkupného jsou využívány na financování nejen pirátství, ale i obchodu s lidmi, se zbraněmi a drogami, na destabilizaci Somálska a zemí v okolí, na budování kmenových i osobních milic nebo v nich kterých případech i na financování mezinárodního terorismu. Vedlejšími důsledky jsou miliony vnitřně přesídlených osob (IDPs), které nemají status uprchlíků a žijí v katastrofických podmínkách, také stovky tisíc uprchlíků a tisíce mrtvých v důsledku nestabilní situace, která v Somálsku panuje, mimo jiné i kvůli pirátství. Pirátství má tedy obrovský dopad na situaci nejen na volném moři v okolí Somálska, ale také na celou východní Afriku, a z ekonomického hlediska na celý svět.

S pirátstvím se státy snaží bojovat a piráti jako *hostes humani generis* přivádí ke spolupráci i jinak nesmiřitelné soupeře. Vedle sebe se mohou potkat loď NATO, EU, USA i třeba Číny, Ruska a Íránu, kdy všichni mají zájem s piráty bojovat. Piráti totiž nerozlišují, kterému státu loď patří, důležité pro ně je loď zajmout a získat výkupné, takže íránský tanker pro ně bude stejně lákavý jako třeba francouzská obchodní loď. Boj s piráty, zásady užití síly a lidská práva vztahující se i na piráty upravuje mnoho mezinárodních smluv, obyčejně a v neposlední řadě také soft laws, zásady a deklaráce, kterými se státy, lodní společnosti a jejich posádky řídí.

Kromě boje s piráty na volném moři a jejich následnému stíhání je zásadní boj s piráty a investory na pevnině. Dokud se nestabilizuje situace v Somálsku a nebudou se podle čl. 101 b) a c) stíhat i lidé podporující pirátství z pevniny, ať již Somálska, SAE nebo kteréhokoli jiného státu, nebude boj s pirátstvím účinný. Státy by měly předně přijmout kvalitní legislativu, aby tyto osoby mohly stíhat, a poté tak opravdu iinit. Možným řešením této kritické situace v Somálsku by mohla být mezinárodní mise posvícená souhlasem TFG a Radou bezpečnosti OSN, která by pomohla Somálsku v oblasti práva, hospodářství, policie a bezpečnosti. Rada bezpečnosti OSN varuje, že pirátství ohrožuje mezinárodní mír a bezpečnost a že je v zájmu všech států s ním bojovat všemi potřebnými prostředky<sup>69</sup>. Tyto potřebné prostředky ale musí být v souladu s mezinárodním právem. Mezinárodní právo a spolupráce států umožňují s pirátstvím efektivně bojovat a je tedy hlavně na státech, aby tuto možnou spolupráci co nejlépe využily.

---

<sup>69</sup> Rezoluce RB, například 1816, 1838, 1846, 1851, 1897, 1950, 1976, 2015, 2020, 2077 a 2125.

## Zdroje

### Dokumenty

- 1984 Police and Evidence Criminal Act
- Basic Principles on the Use of Firearms by Law Enforcement Officials
- Best Management Practices for Protection against Somalia Based Piracy
- Code of Conduct for Law Enforcement Officials
- Djibouti Code of Conduct
- Evropská úmluva o lidských právech
- International Code of Conduct for Private Security Service Contractors
- International Maritime Organization, Circular letter concerning information and guidance on elements of international law relating to piracy
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
- Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia
- Rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1816, 1838, 1846, 1851, 1897, 1950, 1976, 2015, 2020, 2077 a 2125
- SUA Convention
- United Nations Convention against Transnational Organised Crime and the Protocols thereto
- United Nations Convention on the Law of the Sea
- Všeobecná deklarace základních práv OSN
- Zákon č. 141/1961 Trestní řád

### Literatura, články a studie

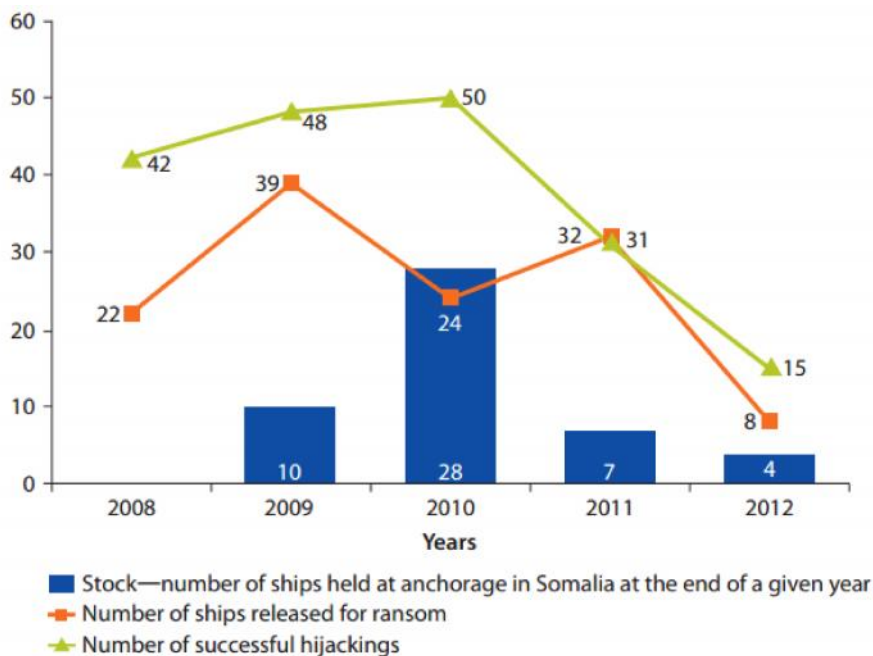
- Elleman, B.; Forbes, A.; Rosenberg, D.; Piracy and Maritime Crime – Historical and Modern Case Studies, 2010, Naval War College
- Fourth Periodic Report of the United States of America to the United Nations Committee on Human Rights Concerning the International Covenant on Civil and Political Rights
- Geneva Academy, Counter-Piracy under International Law, 2012
- <http://www.interpol.int>
- International Maritime Organization Revised Interim Guidance to Shipowners, Ship Operators and Shipmasters on the Use of Privately Contracted Armed Security Personnel on Board Ships in the High Risk Area
- One Earth Future Foundation; The Economic Cost of Somali Piracy, 2012
- Rothwell D. R., Stephens T.; The International Law of The Sea, Hart Publishing, 2013, Oxford
- World Bank; Pirate Trails – Tracking the Illicit Financial Flows from Pirate Activities off the Horn of Africa

### Judikatura

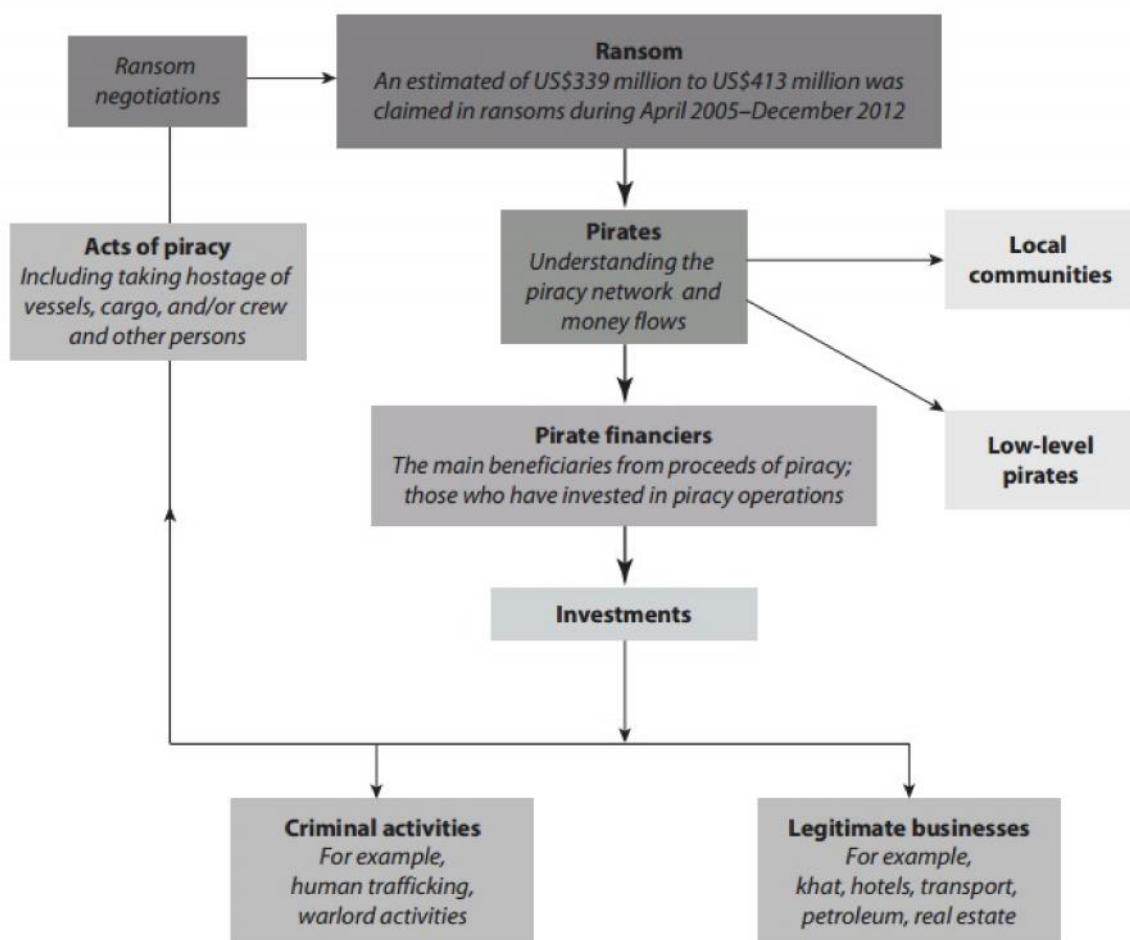
- Medvedyev and others v. France, 3394/03
- Republic v Dahir and Others, [2010] SCSC 81

## Přílohy

Příloha 1 (zdroj: World Bank; Pirate Trails – Tracking the Illicit Financial Flows from Pirate Activities off the Horn of Africa.)



Příloha 2 (zdroj: World Bank; Pirate Trails – Tracking the Illicit Financial Flows from Pirate Activities off the Horn of Africa.)



Příloha 3 (zdroj: zákon . 141/1961 Trestní řád, § 76, odst. 2)

Osobní svobodu osoby, která byla postižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba nahlásit, kterému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.